

51-77=2746.

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka, IV., Rakóczi-út 20.	
Telefonszám 390.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	32,-
fél évre	18,-
negyed évre	8,-
Videkre postán küldve	
egész évre	32,-
fél évre	18,-
negyed évre	8,-

A kancellár tanácskozássra hívta Belgiumot.

Berlin, február 28. Trimborn képviselő a centrumpárt vezető tagja, akitől feltehető, hogy kitűnően ismeri a kancellár fel-fogását, kijelentette, hogy Hertling gróf beszédét úgy kell értelmezni, mint a Le Havreban levő belga kormányhoz tárgyalások ér-

dekében intézett közvetlen meghívást.

A centrumpárt berlini lapja, a Germania utal arra, hogy a kancellár a főnyitásra vetette beszédében, hogy Wilsonnal a béke érdekében tanácskozás induljon meg.

A breszlitovszki béketárgyalások.

A Magyar Távirati Iroda jelenti Breszlitovszkából: A török delegáció ma délben érkezett ide Hakkí basa berlini török nagykövet vezetésével. A bolgár delegáció az oroszországi közlekedési akadályok miatt csak holnap este érkezhetik Breszlitovszkba. Magyarország, Ausztria, Németország és Törökország delegációi ma délelőtt és délután több óráig tartó ülést tartottak, amelyen az orosz delegációinak átnyújtandó javaslatokról tanácskoztak. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A spanyol kormány és a finn függetlenség.

Madrid, febr. 28. A spanyol kormány elismerte finnországi függetlenségét.

Japán és az orosz béke.

Páris, febr. 28. Tokióból jelentik: A japán külügyminiszter kijelentette, hogy egyelőre nem tud tiszta képet alkotni oroszország és a központi hatalmak közötti békéről.

Ha tényleg meg lesz a béke, úgy Japán megfelelő intézkedéseket fog tenni, addig is egy véleményen van Angliával és Amerikával a békét illetően.

A Japán nagykövet távozása Pétervárról nem jelent szakítást. Ezt a pétervári bizonytalan helyzetnek kell tulajdonítani.

Hertling beszéde — a béke útja.

Bécs, febr. 28. Geaffból táviratozzák, hogy a Journal du Peuple ezt írja Hertling beszédéről:

— Egyelőre természetesen még nem jött létre a megegyezés, de már rálépünk a tárgyalásokhoz elvezető útra.

Pleskau bevételének hatása Pétervárról.

Bécs, február 28. Pétervárról érkezett dróttalan távirat szerint Pleskau bevételének híre a fővárosban vad riadalmat okozott. Férfiak és asszonyok a város környékén futóárkokat ásnak.

Vezérkarunk mai jelentése.

Az Etsch és a Brenta között időnkint fokozódott a tüzéségi tevékenység.

Olasz repülők a frontunk mögött messzire eső nem megerősített Cles, Mezzolombardo és Bozen városokra bombákat dobtak.

A vezérkar főnöke.

Visszapillantás.

Minden társadalmi alakulást elmélet előz meg. Valamelyik gondolkodó felállítja a tételt, igyekszik annak elbarátokat szerezni s ezek támogatása mellett beledobja a szellemi forrongás áramlatába, honnan több, kevesebb sikerrel ámegy a köztudatba s a közóhajból a megvalósulásba.

A szociáldemokrácia szintén nem egyszerre került a mai közélet porandjára. Mi az ágakat látjuk, de a gyökereket azokból az elméletekből táplálkoznak, melyek Engels és Marx tákolmányai s melyek „történelmi anyagselvőség és „értéktöbblet-elmélet“ néven ismeretesek. Jelenleg nem célunk e két elmélet teljes tarthatatlanságát kimutatni. Régen végzett már ezekkel a tudományos kritika. Most csak arra akarunk rámutatni, hogy Marxék elmélete miként akasztotta rá magát kolonc módjára a népnek szociális törekvéseire.

A szabadelvű gazdasági rendszer a vagyontalan, pusztán két kezére utalt dolgozó munkást teljesen kiszolgáltatta a lehetséges vagyonnal rendelkező ugynevezett nagy tőkésnek zsarnokságának. Ennek az volt az átkos következménye, hogy míg egyes gyárosok ezeket szereztek egy nap alatt addig az alkalmazottak százai megerőltető nehéz munkájukért csak annyit kaptak, amiből éppen csak hogy nyomorogtak.

Ily körülmények között nem csodálkozhatunk, ha a letűnt század elején — különösen Angliában, a nagytőke és a gépek tipikus hazájában — egyre növekvő munkásmozgalmak éreztették hatásukat. A munkások ezrei megmozdultak, hogy kiszabadítsák magukat a nagytőke folytató karjából, hogy lerázzák magukról az önző, tulgzadogó vágyó szipolyozókat. Ez volt

az újabbkori szociálistizmus kezdete. A munkások tehát anyagi helyzetüket akarták javítani. Ez méltányos és jogos volt.

Ha a munkások megmaradnak eredeti céljuk — anyagi helyzetük javítása — mellett, soha nem állottak volna elő azok a súlyos tévesek, melyek manapság a munkásság százazreit megméltelyezik. Mert mi történt? A kezdetben szórvaóosan és rendszer nélkül mozgóldó munkásság élére szellemi irányítókul Marx és Engels kerülnek, kik a munkásság csupán anyagi érdekeit célzó mozgalmát vallás ellenes eszmék szolgálatába állítják s akik a tisztán anyagi kérdést teljesen és szétválaszthatatlanul össze kovácsolják saját radikális elveikkel úgy, hogy ettől kezdve e két irányzat: anyagi érdek és istentelenség egymástól soha el nem térő Castor és Pollux gyanánt halad tovább. Ez a mai szociáldemokrácia kiinduló pontja.

Igy fogták Marxék a szitán át nem látó munkásságot az anyagi előnyök istráegjaival a destruktív eszmék szekere elé. Így lett Marxék elmélete a szociáldemokrácia nem éltető, de mérges nedvet szolgáltató talszájává. Így következett be a természetes, szükségszerű átalakulás helyett a gyűlölettől megittasult munkásság céltudatos, dacos küzdelme a fennálló társadalmi és gazdasági rend megdöntésére.

s-8.

Valódi amerikai

fogak és fog-sorok.

Különlegességek fogászati munkákban, aranyból és platinából, valamint arany- és platinafogak, koronák és hídak, ugyszintén szájpadlás nélküli fogak. Foghúzás teljesen érzéstelenítve és fogtömés (plombálások.)

Schaffer Géza vizsgázott fogtechnikus.
Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház. Telefon 58.

Munkások, emberek!

Szólnom kell még a családról és a gyermekekről az eljövendő boldog szociálista államban. Teszem pedig ezt azért, hogy megmutassam nektek, munkás barátaim azt, hogy nemcsak lelketeket és hiteteket akarja a szociáldemokrácia elrabolni, hanem a legtermészetesebb emberi érzésektől is ki akar vetköztetni. Egy kérdéssel fordulok hozzátok először:

Ti egész nap dolgoztok, fáradtok és a napi munka után agyoncsigázva, fáradtan, kimerülve, de mégis siettek haza, hogy odahaza a családok körében pihenés és enyhülést találjatok és hazaérve ott találjátok a feleséget szerető karjaiban! Ugyan mit szólnátok ehhez? Én nem szólok. Feleljétek erre ti! Legalább önmagának őszintén vallja meg mindenki, mit tenne ily esetben? Tetszene ez nektek, megdicsérenétek a hűtlen asszonyt? Azt hiszem ellenkezőleg!

A szociálista államban nem szólhatsz ellene semmit. Mert ha megvalósul a szociálista állam, az a „boldog, szabad szerelem” korszaka lesz! Az említett Bebel, „Az asszony” c. könyvében legalább ezeket írja: — az asszony épp oly szabad, mint a férfi, épp oly joga van férjét keresni, mint férfinak feleséget és minden tekintet nélkül köthet házasságot. Vonyjuk le a végső következtetést, Törvényileg biztosítva lesz a szabad szerelem, melyet oly izléstelenül éltetett nemrég az egyik helyi lap. Te dolgozol, fáradsz és egy szép napon ezt veszed majd észre, hogy a feleséged nem szeret, sőt megcsal téged. Még csak nem is tehetsz ellene semmit, mert mikor megtudod a valót, az az asszony fittyet hány neked és el megy máshoz. Sok mondani valóm volna e kérdésről, de csak a legtermészetesebbre szorítkoztam. Az állat bosszút álhat párja esábitóján, de neked erre nem is lesz jogod. Istené és lelked után természetes érzéseidről is megfoszt a boldogító demokrácia. Mondd most melyik igazibb, a szabad szerelmet hirdető szociálizmus, vagy az Egyház-e, amelyik fennszóval hirdeti: — ne család meg házastársadat?

De menjünk át a másik kérdésre. Erre idézem Bebel szavait: Minden gyermek, aki születik, legyen az fiú vagy leány, a társadalomnak szerencsés pillanatban jött szaporulata, mert az benne látja további fennmaradását és előhaladását, azért kötelességének tartja gondoskodni az új lényről, amennyire körülményei engedik. — Sveiát demokrácia szerint tehát a gyermek nem az apáé, hanem a társadalom tulajdonát képezi. Az apa helyébe lép az állam minden kötelességgel és minden joggal, mellyel ma a szülők rendelkeznek a gyermek fölött.

Bizonyos ideig a gyermeket föltétlenül az anyánál (nem a szülőkénél) kell hagyni, ha azonban eléri a kort, az állam veszi teljesen gondjaiba. Hogyan fog ez megvalósulni? Intézetek fognak felállítani s az egykoru gyermeket együttes nevelés alá fogják. Látszatra így fest a jövő gyermeknevelés.

Valóságban azonban legelső kety az, hogy minő hatást tesz

majd a gyermekekre e kaszárnya rendszer? A gyermek szellemi és lelki fejlődésére semmiesetre sem lesz jó hatással. A gyermeknek a családi otthonra, a szülői szeretetre föltétlenül szüksége van. Példárá a lelenházak. Nem tartom magam illetékesnek bírálatot mondani a lelenházi intézményről, csak egy kérdést vetek fel s hozzátok fordulok munkás barátaim! Ti jónak tartjátok azt s akarjátok-e, hogy gyermekeiteket elvegye az állam oly célból, hogy ott nevelkedjenek pl. a lelenházakban? A háboru okozta nehéz megélhetési viszonyok miatt sok szülő talán szívesen is venné, ha könnyítene az állam keserves gondjaiban, de ez nem rendes állapot. — A szociálista államban ennek program szerint így kell lennie. S neked barátom nem lesz beleszólasod sem gyermekeid nevelésébe, sem annak jövőjébe, az majdan az állam jogkörébe fog tartozni, az dönt majd, mi legyen fiadból. Neked nem lesz jussod abhoz sem, hogy magadénak mondjad vagy megcírógasd fiadat.

A szerencsétlenül járt tisztiszolga

— Agyonnyomta a rászakadt föld. —

Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap a műtrágyagyár közelében.

Szabó István 42 éves tisztiszolga sárga földért ment ki a műtrágyagyárhoz, ott ugyanis nagyobb mennyiségű sárga föld van. A tisztiszolga ásás közben nem vigyázott és kiást a földet kellenél jobban maga fölött, úgy, hogy a támaszát vesztett mintegy 150 métermázsa súlyu földtömeg rászakadt és egy pillanat alatt eltemette.

Ez csak két kikapott vonás a jövő államából, mely meg nem valósulhat, mert homlokegyenest ellenkezik az ember természetével. Ha saját szíve sugallatára hallgat bárki, nekem fog adni igazat, mert a család és a gyermek a jelenlegi állapotában felel meg az emberi, sőt mondhatnám pusztán a természetnek.

Munkások, szociálisták! Osztozom veletek sok jogos és igazságos követelésekben. Rendezni kell viszonyaitokat. De ezt nem fogja a demokrácia meghozni. Magyarországon sok reformra lesz szükségünk, előtérben van a munkásság kérdése. Hogy most itt vagyunk, ahol legkevésbé a kereszténység az oka, legföljebb az oligarchia, mely a miniszteri tárcákat grófokkal tiszteli meg. Nem a kath. Egyház az oka, mert annak főcélja a lelkek gondozása s csak másodlagosan avatkozik a politikába.

Munkás barátaim a saját fejetekkel gondolkozzatok!

Kopilovics Ivo.

Nincs napszámuzsora.

Érdekes levelet olvastunk a szegedi Friss Hírek tegnapi számában. Egy napszámos sorait, aki zokon vette, hogy uzsorának nevezték a lapok a magas munkabért. Többek között így ír:

„Nem egészen van úgy, ahogy az újság írja, bár szó ami szó, igaz, hogy drága a napszám. De azért uzsoráról nem lehet beszélni, mivelhogy a napszámból ma még nehezebb megélni, mint amikor forint volt a napszám. Merthogy az az igazság, hogy mindennek a világon a munka az alapja és a munkát kell vagy leginkább kelleni megfizetni jól, hogy abból minden, ami az élethez tartozik, kikerüljön: a család kosztja, ruházata, a házbér az adó, az iskolás gyerekeknek a könyv, az orvos, patika, — no meg egy kis dohány.

No hát Szerkesztő ur, mindez nem kerül ki, annyira se kerül ki, amennyire kikerült a forintos napszámból. En nem vagyok szociálista, de azért mégis csak azt mondom, hogy nincsen rendben az, hogy éppen a kétkézimunkás munkabért szeretnék maximálni, ami éppen annyit tenne, hogy vagy a kenyerét, vagy a ruháját, vagy a gyerekei iskoláztatását, vagy a — dohányát vennék el tőle.

Hogy a kupecok, ágensek, kofák, botosok vagy gazdák mennyit keresnek, avval senki sem gondol és azoknak a hasznát senki

A bajt nem vették rögtön észre és így a szegény tisztiszolga a roppant súlyu föld alatt megfulladt. Mire kiásták már halott volt.

A szerencsétlenség megvizsgálására katonai bizottság szált ki, addig három baka őrizte a szerencsétlenül járt tisztiszolga holttestét. A bizottság csak ma vizsgálta meg az esetet, addig künn hevert a holttest.

A szerencsétlenséget gondatlanság idézte elő.

se akarja maximálni, pedig azoknak az álla is szépen felkopna, ha a napszámos nem dolgozna. Hogy lehet az, hogy a drága napszám mellett is minden gazda kitisztálkodott már az adósságból.

Elmegyek én szívesen egy forintért is napszámba, de akkor úgy intézzék az urak a világ sorját, hogy azé az egy forintért megkapják mindent, amire szegénységemben is szükségem van. Nem akarok én a takaréka rakni pénzt, bárhogy hiába is akarnék, de megélni akarok, a feleségemmel és három apró családommal. Nem én vagyok az oka, hogy máma még 10 forintból sem lehet megélni.

Azok az urak, akik mindenáron visszaszeretnék állítani a napszámért a régi egy forintrá, okosan tennék, ha előbb a szalonna, burgonya, vászon, esizma, posztó, ásó, kapa meg minden egyéb árat állítanák vissza a háboru előttire és csak azután a napszámot. A szegény ember ennek csak örülne és nem is lenne belőle semmi baj, csak éppen a haszon lenne olyan kicsi, mint a háboru előtt.

Azok kiabálják legjobban a napszámuzsorát, akiknek még mindig nem volt elég a nagy keresetből és akik el akarják hitetni a világgal, hogy nem ők az uzsorások, hanem azok, akik két kezük verejtékes munkájával keresik meg a mindennapi kenyerüket

Egy napszámos.

Lelőtt katonaszökevény.

Tegnap délután a katonai rendőrség lelőtt egy katonaszökevényt káplár, a Fűzfás-utcában.

A káplár, névszerint Urge Félix 28 éves 85 ik gyalogezred katonája, már régebben megszökött ezredétől s azóta lóg, Hogy ne legyen baja, a katonai rendőrökkel, a szökök között ütötte fel a tanyáját. Olykor-olykor bejárt a városba is s ez okozta a vesztét. Tegnap délután a Fűzfás-utcában egy őrséget felismerte és elakarta fogni. Urge ellenállt, sőt bajonettel támadt az egyik katonai rendőrré, mire az fegyverét használta és két lövést tett a szökevény káplárra.

Az egyik lövés a vállát, a másikat a gyomrát érte, úgy hogy rögtön összeesett. A gyors segítség már nem használt neki. Rövid szenvedés után meghalt.

Úrgének nem első összetűzése volt ez a katonarendőrökkel. Ep tegnap irtunk arról hogy egy lógós leugrott a majsai kapunál levő felüjáróról és életét kockáztatva az ugrással, megszökött őrsői előli. A vakmerő lógós Urge volt, azonban nem sokáig élvezhette a szabadságát.

Holttestét a mentők beszállították a Bezerédi-házban levő hullaterembe.

Dr. Domokos tb. rendőrkapitány új ügyköre.

Már irtunk arról, hogy Domokos tb. rendőrkapitányt doktorrá avatták. Most, mint értesülünk, dr. Domokos egész új hatáskört fog kapni. Eddig tudvalevően a rendőrkapitányi elnöki ügyosztály titkára volt. Ezt az állást most dr. Meznerics rendőrfogalmazó veszi át, dr. Domokos pedig Alapfy István rendőrkapitány hivatalát fogja vezetni. Alapfynek ugyanis a közlekedési ügyosztályban van nagyon fontos munkaköre.

Dr. Domokos tb. kapitány eme előlépését csak örömmel fogadjuk. Ismerve a rátermettségét és szigorúságát, nagy hasznára lesz a szabadkai közigazgatásnak. Nagyon is ideje már, hogy a sok felgyülemlett kihágást erős kézzel intézzék el.

— Meghaltak: Weisz Salamonné, 83 éves, agyvérzés, Kinyajszky Jóvity Milonava, 23 éves, szív-szélhűdés Vukovics Márk, 71 éves, rák, Futó György, 56 éves, szervi szívbaj.

LIFKA MOZI

Hétfő-kedd-szerda-csütörtök:
D'Annunzio viágsikerü regénye

Cabiria II.

Befejező rész. Regény a Krisztus előtti 3. századból — 4 fele. —
Zenekísérettel.

Előadások kezdete: 5 és 8 órakor.

Sajtóestély Titelen.

Rendkívül látogatott, pompásan sikerült estélyt rendezett a titeli keresztény sajtóhölgybizottság február hó 22-én este az Anker-szálló nagytermében.

Az agitáció — mely a rossz sajtó félelmetes hatalmának ellensúlyozására a keresztény sajtó megteremtésében és támogatásában keresi feladatát — hatalmas lendülettel indult meg Titelen is, amelynek eredménye a gyönyörű estély és ezután a sajtóhadikölésön jegyzés.

A terem zsufolásig megtelt nemcsak a helybeli intelligenciával, hanem a köznépi is nagyszámúban volt képviselve, sőt a vidéki érdeklődő nép is tömegesen jelent meg részint a délután 3 orakor tartott német nyelvű előadáson, részint a felejthetetlen kedves ünnepélyen.

1. A válogatott műsor első száma Neujahr Hermin urleány zongorajátéka volt, Beethoven Pathétique szonátáját játszotta. A gyönyörű játék hatalmas tapsvihart aratott.

2. P. Jámor László S. J. budapesti kiküldött tartotta ezután beszédét a keresztény sajtóról. Szólt a betű, a könyv, a sajtó hatásáról az embérség lelkületére, ismertette a háborúra uszító sajtó manőverjeit, az angol sajtó hatalmát; az erkölestelen sajtó veszedelmét, romboló munkáját, épületes példákkal illusztrálta. Előadta, hogy mindennek ellenszere elsősorban a tisztesség, a keresztény sajtó, amelynek megteremtése célja kell, hogy legyen minden jóra való kereszténynek. A keresztény sajtó megteremtésére pénz kell, mely 25 koronás részvények alakjában lesz összegyűjtendő. Elvezetés és meggyászó beszédét a nagyszámú közönség mindvégig a legnagyobb érdeklődéssel hallgatta és szünni nem akaró taps és díjazás volt jutalma a lelkes szónoknak.

3. K. Szemző Leonka néhány pompás dalt énekelt zongorakísérettel, bájos hangja s az előadás precizitása nagy tetszést aratott.

4. Liszt F. II. Rapsodiáját Bulya Györgyné urnó adta elő. Bravuro technikájár és művészi interpretációját nagy élvezettel hallgatta a közönség. Ráadásul néhány kedves magyar dal.

5. Porcellánfigurák, Endrődi Béla gyönyörű irodalmi művét Mentényi Sándorné urnó átérzéssel olvasta fel. Zongorán kísérte Bulya Györgyné urnó, aki valóságos művészi játékával teljes elismerést érdemel. Az egyes porcellánfigurák színes képviselői: Nikolics Zoltán, Szücs Irma, Périeh Sári, Csefalvay Edith, Peterdy Béláné, Szemző Leonka, Szegő Móki, Schmidt-mayer Margit, Schmidt-mayer Gizi, Gelinek Tilka, Milinov Jovánka, Csefalvay Mancsi, Neujahr Hermine, Mentényi Cunci. A porcellánfigurákat jelképező urilányok megjelenése meglepő hatással gyönyörködtette a közönséget.

6. Szegő Móki zongorajátéka (Polka de la reine: Raffól) művészettségét árult el stílusos, finom játékával.

A hadiárva Zita alapja és a ker. sajtó nagy ügye hálás szívvel mond köszönetet nemcsak a nemes szívű szereplőknek, hanem a fáradhatatlan buzgó rendezőknek:

Az ir-tüzfészek.

B é c s, február 28. Rotterdamból táviratozzák: Londoni jelentés szerint Irországban a helyzet megint rosszabbodott. Az ir bizottság ezen a héten alkalmasint utolsó ülését tartja. A sinn-fenimozgalom egész Irországra kiterjed.

Az antant nem szállít municiót Oroszországnak.

B é c s, február 28. Mint Luganóból jelentik Anglia, Franciaország és Amerika megszüntették a Vladivosztokba való lőszerszállítást, mert attól tartanak, hogy a munició maximalista rablóbandák kezére jut.

Kollár Józsefné, K. Szemző Jánosné, Deisinger Elsa urasszonyoknak is. A tiszta jövedelem: 1000 K. 500 K a Zita-alapé, 500 K a keresztény sajtóalapé.

A hallgatóság a gyönyörű szép estély kedves emlékével távozott s bizton hisszük, hogy a sajtóügy pártolása egy hatalmas lépéssel jutott előre.

NAPI HIREK.

— Személyi hír. Báró Karg János altábornagy, a honvédség budapesti parancsaoka tegnap este Szabadkára érkezett. Karg altábornagy ma megszemlélte a szabadkai honvédsapatokat.

— Cukor érkezett. Ma két vaggon cukor érkezett Szabadkára. Az érkezett cukrot azonban nem osztják ki rögtön, hanem bevárják a legközelebbi cukorküldemény megérkezését.

— Értesítés. A nyugdíjasok országos szöv. szabadkai fiókjára március 2-án szombaton délután 3 órakor választmányi ülést tart a városi székház II. em. 104. sz. helyiségében, amelyre a választmányi tagokat ezután is meghívja az elnökség.

— Csökken a föld termőképessége. A rekvirálás jakeserveit és a jelen sokfajta nyomorúsága közepett a kilátásba helyezett ukrán gabonabehozatalnál sokkal inkább vigasztal bennünket az, hogy mindenn nappal közelebb jutunk az új termés idejéhez. Még messze van az aratás s annak kilátásával nem is lehet még komolyan foglalkozni, azonban fel kell jegyeznünk, hogy a bácskai gazdák és földszakértők arra mutatnak rá hogy a vármegyében s bizonyosan másutt is csökken a föld termőképessége. Az oka pedig ennek az, hogy az utóbbi években a rendszeres trágyázás hiányzott. Műtrágyát nem lehet kapni semmi pénzért, istálló trágyával pedig nagybirtokot ellátni lehetetlen. Azonkívül a jószágállomány is csökkent, a szalmát rekvirálták az almozást megszorították, kellő munkaerő sincs az állattenyésztéshez, az istállótrágya is kevesebb. Mindez érezteti hatását a földeken. A kormány új műtrágya gyárakat készü felállítani háboru utánra. Akármennyire nehéz is a foszfát s más nyersanyag beszerzése, az a kívánatos, hogy ezek a gyárak mielőbb létesüljenek.

— Felmentettek bevonulásának elhalasztása. A politikai hatóságok felhatalmazást nyertek arra, hogy a felmentettek 6 legfiatalabb évfolyamából (1899—1894) visszatarthassák azokat az egyéneket akik valamely gazdaság, vagy gazdasági üzem egyetlen férfi munkását és növel nem pótolható. Mindezeknek további felmentése fölött az illetékes miniszter dönt. a hatóságok pedig mindaddig visszatarthatják őket, míg pótlásukról valami módon gondoskodás nem történik.

— Winterri megérkezett. A világhírű telepathikus csodaember, Winterri Rudolf, aki pénteken este a szabadkai ujságírók segélyegyesülete javára a Korzó moziban előadást tart, ma Szabadkára érkezett.

— Ujvidéken elfogott dohánytolvajok. Tegnapelőtt délután a szabadkai pályaudvaron szolgálatot teljesítő vasuti alkalmazottak észrevették, hogy az egyik vasuti kocsit, amelyben nagymennyiségű dohányszállítmány volt elhelyezve, ismeretlen tettesek feltörték és abból hét bál dohánnyt elloptak. A szerzett tapasztalatokról azonnal értesítették a csendőrséget, amely a nyomozásnak azonnal hozzáállt. A nyomozás nem sokára megállapította, hogy a tettesek katonák voltak és Ujvidék felé menekültek zsákmányukkal. A szabadkai rendőrség értesítette az ujvidéki csendőrséget a nyomozás eddigi eredményéről. Az ujvidéki csendőrségnek tegnap azután sikerült is az ujvidéki rendezőpályaudvaron a tettesek közül kettőt elfogni és azokat azonnal letartóztatták. A két katonánál meg is találtak az ellopott hét bál dohánnyból négy bált. A többi tetteseket és az ellopott dohánnyak többi részét keresik.

— Tisztelettel értesítem úgy a felnőttek mint a gyermek növendékeimet, hogy a második táncévlust szerdán megkezdtem. Kérem növendékeimet, hogy március 1-től, illetve péntektől, pontosan jelenjenek meg a tanulási órákon hogy akadály nélkül taníthassam a legújabb táncokat. Ugyanakkor még nagyobb növendékek is jelentkezhetnek. Felnőttek és gyermekek egyaránt. *Komlós Vilmos.*

— Törvényszéki főtárgyalások. A szabadkai kir. törvényszék, mint büntető bíróság által a főtárgyalásra a következő ügyek tüzetek ki: Március hó 4-én: Szontágh György, Mamuzsich Antal és egy társa, Perkovics Heumann István összbüntetés kiszabása, Vujkovics Bukvics Gergely, Március hó 6-án: Árvai Katalin, Szárits Lokandics Antalné, Csecei Rozália és társa, Mauser Jakabné, Kalmár Simon és társa, Czabai Jánosné, Nagy István Péter és egy társa, Perlesz Jakab és négy társa. Március hó 8-án: Bánó Zsigmond és három társa, Nagy Kálmán, Varga Lajosné és egy társa összbüntetés kiszabása, Petrovics Mária összbüntetés kiszabása, Petrovics Tó-

biásné összbüntetés kiszabása, Korkoly Ferenc.

x Kovács István tanár VI. kör, Mária Terézia-tér 15. sz. a. levő magántanítási tanfolyamán elfogad tanításra gimnáziumba és egyéb iskolába járó fiú- és leánytanulókat, valamint magántanulókat is.

Színház.

Grál lovag — bemutatója.

Vége egy olyan darab a szabadkai színpadon, amely mentes minden sablonos hatásvadásztól, amely komoly értékkel s megkapó részekkel érdemli ki a közönség tetszését. Zsiros István érti a módját, hogy kell a közönség szívéhez férni az öntudatosan és markánsan megrajzolt cselekménnyel s a drámai erő finom és értékes felhasználásával. A Grál lovag olyan darab, amelyet egy érző és komoly izlésű közönség csak lelkesedéssel fogadhat.

A darab főszerepét Hidvéghy alakította. A maga erőteljes és főképen átértett játéka, megkapó hűséggel hozta életre Zsiros István intencióit; nemkülönben partnere Kónya Gizella is. A többi szerepeket Hidvéghiné, Kényes Margit, Garai Béla, Tibor Dezső, Thorma Zsiga és Rónai vitték sikerre.

A közönség hálásan és sokat tapsolt.

— Szombati előadások. Szombaton két előadás lesz színházunkban. Délután olesó helyárrakkal a „Lavotta szerelme” gyönyörű zenéjű nagyoperettet adják, este pedig hatodsor kerül előadásra a „Sztambul rózsája”.

— Vasárnapi előadások. Vasárnap délután leszállított helyárrakkal Strausz és Jókai remek zenéjű nagyoperetteje a „Cigánybáró” kerül színe Holdy Juci és Thorma Zsigával. Este a nagyhatású „Postásfiú és a huga”-t adják elő a már ismert kitűnő szereposztásban.

Színházi műsor:

Csütörtökön B. bérletben másodsor „Grál lovag” színjáték.

Pénteken A. bérletben „Postásfiú és huga” vig operette.

Szombaton délután olesó helyárrakkal „Lavotta szerelme” nagy operette, este bérletszűnetben harmadsor „Sztambul rózsája” nagy operette.

Szerkesztő:

BERKES MÁRK.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Székely Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat szűkezetes könyvnyomdájában Szabadkán. Rákóczi-utca 20. sz. 20.

KORZÓ MOZI

műsora.

Szerda—csütörtök:

ERNA MORENA gyönyörű filmje, művészi alakítása

Primavera

Egy bensőséges fájdalommal teli asszonyi sors története 3 felv. b.

Az éjjeli vándor.

Dráma 3 felv. b. Nordisk ujdonság.

Kezdete: ünnep- és vasárnap d. u. 2 1/2 ó. 4, 6, 8 órakor. Hétköznap 5 és 8.

ELITE
MOZGO

Szerdán és csütörtökön:
Szenzáció! Ujdonság!

Az útszéli rózsza
Egy leány története 4 felv.

Bólya mint vendég
vigjáték 3 felv.

Főszereplő: Rita Clermot és
Erna Alberty

Előadások kezdete: hétköznap fél 6 és fél 9 órakor, vasár- és ünnepnap pedig 2-8-ig és este fél 9 órakor.

Mozgófényképszínház.

KORZÓ MOZI MŰSORA:

Szerda—csütörtök: Erna Morena legszebb irodalmi filmje, művészi alakítása: *Primavera*, dráma 3 felv. *Az éjjeli vándor*. A Nordisk gyár remeke. Dáma 3 felvonásban.

Pénteken este: Winterri a telepátikus csoda ember személyes fellépte egész estét betöltő káprázatos produkcióival. A világhírű mester soha nem látott attrakciókat végez.

Péntek délután—szombat—vasárnap: Psylander nagysikerű filmje, a nagy művész kiváló alakítása: *A sors nyílt*. Dráma 3 felv.

Hétfő—kedd: Hanny Weisse a legbájosabb mozi star kitűnő vigjátéka, *Herceg és Társa*. Nagysikerű aratott vigjáték 3 felvonásban. — Pompás pótműsor.

Harisnyáit

javítsa „Rózsá” varrott fejjel. Párónként 2-40 K. Törvényesen védve. Minden párhoz kell egy régi harisnyaszár. A harisnya fejét levágni nem szabad. Bármilyen más fejjelést és javítást elfogadunk. — Gyűjtőhely: Pázmány-utca 34. sz. alatt.

A Szabadkai Szerb Takarékpénztár Részvény-Társaság

XX-ik évi zárszámadása az 1917-ik üzletéről.

Mérleg-számla. (Vagyon.) Pénzkészlet 1774588, Pénzkészlet giró-számlán az O. M. B.-nál 102032, Pénzkészlet a m. kir. postatakarékp. 2076043 — 3952665, Személyi hitel váltók 280850—, Jelzálogilag biztosított váltók 397396— — 678445—, Jelzálog- és kezességi kötvények 22170—, Heti-betét kölcsön 200—, Folyószámlai adósságok 86117292, Értékpapírok 108021—, Felszerelés 10% leírás után 427320, Ingatlan 414443, Hátrételes kamatok 1862628, Összesen 173658048 K.

(Telér.) Részvénytőke 200000—, Tartalék-alap 135000—, Rendkívüli tartalék-alap 12000—, Takarékbetétek 124903555 Heti-betétek 750586—125654141 — Folyós-ámla hitelezők 9700544, Fel nem vett számlák 84—, Átmeneti tételek 883790, — Athozat 1916. évről 861314 Nyereség 1917. évben 1819850 — 2711173. — Összesen 173358048 K.

Veszteség- és nyereség-számla. (Kiadás.) Kamat takarékbetétekre 3634119, Kamat heti betétekre 12826 — 3646945, Értékpapír árfolyam különbözet 141510, Adó 764866 10% tőkekamat adó 393381 — 1158178, Fizetések 17910—, Házbér 2750—, Jótéti onyedre 438—, Üzleti költségek, napibiztosítási, bírálói díjak stb. 637249, 10% leírás felszerelésből 47480, Leírt követelésekből 1500—, Athozat 1916. évről 861314 Nyereség 1917. évben 1849859 — 2711173. — Összesen 10602335 K.

(Bevétel.) Nyereség áthozat 1916. évről 861314, Váltókamat 5316730 Kötvénytőke-kamat 226856 Folyószámla-kamat 3227318 Heti betét kölcsön-kamat 480 Értékpapír kamat 455370 — 9216754, Különféle jutalékok 400817, Bélyegek 1050, Ingatlan jövedelem 1125—, — Összesen 10602335 K.

Szabadka, 1918. évi január 27-én: Manojlovics Flórián Cvetkó s. k. ideigl. pénzt. igazg. tag. Horvátovics Ernő s. k. főkönyvelő helyettes. — Az igazgatóság: MaPyánszky Gergely s. k., Dr. Manojlovics János s. k. ügyv. igazg. Vucsiy Száva s. k., Manojlovics Flórián Cvetkó s. k., Pusin Dániel s. k.

Fenti Mérleget, valamint a Veszteség- és Nyereség-számlát a letárolókkal, az intézet fő- és segédkönyveivel összehasonlítottuk és mindenben meggyőzőnek találtuk. Szabadka, 1918. évi jan. hó 30-án. — A felügyelő-bizottság: Dimitrijevic Bogdan s. k. elnök, Nedelykovic Miladin s. k., Szvircevic Bogdan s. k. jegyző.

Önkéntes árverés útján
eladok egy
egész házi berendezést
III. kör Töltés-utca 490. sz. alatt.

Jó házból való fiú
fizetéssel tanoncul
felvétetik.

Dohányzók

még kaphatnak gyári áron cigareta hüvelyt. Eredeti vergé-papíron készült, békeidőből való jóminőségű hüvely, 1 doboz **100 hüvely, 60 fillér.** 1000-kiint 5% engedmény. Csalládi levélpapír, **100 levélpapír és 100 boríték** (a boríték selyembe-téti) **5 kor. 50 fill.** mind a 200 darab. Szabadkai látképek és más ujdonságok darabja 10 fillér. Iró- és csomagolópapírok gyári raktára.

Lipsitz és Lampel

könyv-, iroszer- és papírkereskedése
Szabadka, Rudics-utca.
Telefon 604 sz.

A világlítási rendelet

határozatait a fényhatás
csökkenése nélkül csakis

Tungstram

félwattos lámpákkal

lehet betartatani.

Használjon 25, 40,
60 wat fogyasztású

Tungstram-lámpákat.

Hirdetéseket felvesz
a kiadóhivatal.

IZLÉSESEK ÉS OLCSÓ ÜZLETI LEVÉL-
... PAPIROK ÉS BORITÉKOK A ...

SZENT-ANTAL

KÖNYVNYOMDÁBAN

SZEREZHETŐK BE.

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

központ: Osijek

Fiókok: Szabadka, Zagreb, Karlovac, Novi Grad, Venica.

Befizetett alaptőke 20.000.000 és tartalék-alap 9.000.000 K.

Elfogad: betéteket könyvecskékre és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizetnek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapírokat (állami címleteket, zálogleveleket, sorsjegyeket stb.) külföldi ére- és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket napi áron.

== Atvesz letétbe és kezelésre értékpapírokat. ==

Folyósít: Jelzálogkölcsönöket földbir-
tokra és nagyobb városokban házakra.

Kibocsájt: 4%, és 5% (utóbbiak 3% nyeresémmel)
pupilláris biztosságu, adómentes, mindenféle óvadék céljaira alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó kommissionális megbízásokat.

VÉGZI LEGELŐNYÖSEBB feltételek mellett az összes banküzleteket, továbbá bürzei és kommissionális megbízásokat.